REDACTIUNEA, Administratiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nuz. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-korut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o colonă 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.
Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate.
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 215. Brașov, Luni-Marți 30 Septemvrie (13 Octomvrie) 1908.

Declarațiile ministrului de externe.

Desbaterea asupra expozeului baronului Aehrenthal și în deosebi asupra anexiunei în comisiunea pentru esterne a delegațiunii austriace, ne oferă un deosebit interes, căci din ea se reoglindează politica esterioară a monarchiei noastre, precum și reflexul ce-l are și-l poate avea asupra politicei ei interioare

Vorbitorii tuturor partidelor din Austria s'au pronunțat mai mult sau mai puțin în favorul anexiunei și au eprobat în genere politica oficiului nostru de esterne. Aceasta o constată în vorbirea sa de Sâmbătă și br. Aehrenthal cu mulțumire, deși aproape fiecare dintre vorbitorii partidelor a accentuat câte o dorință sau pretenziune deosebită în ce privește esecutarea politicei active inaugurate.

In discursul ministrului de externe se accentuiază înainte de toate, față cu afirmările, că prin anexiune s'a violat tratatul de Berlin, că Austro-Ungaria n'a primit prin acest tractat decât *numai drepturi* și că tratatul **nu** conține nici un cuvânt asupra drepturilor suverane ale Sultanului. Răposatul conte Andrassy, inițiatorul politicei orientale de atunci a monarhiei, a dat a se cunoaște în modul cel mai neîndoios, că dreptul de ocupare și administrare i s'a dat Austro-Ungariei *fără termin*. Printr'asta, zice bar. Aehrenthal, a voit să zică, că ăceste drepturi sunt durabile și că noi *nu vom mai da din mână Bosnia și Herțegovina*, iar cu aceasta au fost învoite toate puterile.

Ceea-ce pe noi Românii ne interesează mai mult din declarațiunile făcute de ministrul nostru de externe Sâmbăta trecută, este mărturisirea sa, că e gata să dea mână de ajutor și regatului sârbesc, nu numai în privința economică, ca până acuma, dar *și în privința politică*, dacă se va cuminți și va pune capăt agitațiunii în contra anexiunii. Se vede intențiunea ce a avut'o ministrul de a face, prin accentuarea înclinărilor sale amicabile și binevoitoare față cu Serbia, puțină presiune asupra celor dela Belgrad, care erau în ajun de a se întruni în scupștina estraordinară. Dară mai rezultă din declarațiunile d-lui de Aehrenthal, că politica slavofilă, pentru care, în ce privește sprijinul dat Bulgariei, i-a adresat delegatul Dr. Koroșec, în numele delagaților sloveni, cuvinte calde de mulțumire, este cuprinsă în programul ministrului și pentru viitor. — El a și indicat în ce direcțiune voiește să fie spre ajutor Sârbiei în privința politică. Ocaziunea, zice, se va da, când va fi pusă la ordinea zilei prelungirea mandatului comisiunii dunărene europene. Atunci, va stărui ca și Serbia și Bulgaria să fie reprezentate în această comisiune. Mai departe zice, ar putea, să se procedă la regularea internațională a relațiunilor de navigațiune pe Dunăre începând dela Porțile de fer până la Brăila.

Surprinzător este, că br. Aehrenthal se grăbește a asigura, că deja a întrat într'un schimb de idei intim în privința aceasta cu guvernul „României amice“.

De aici vedem, că br Aehrentual, pe când se bazează cu atâta încredere pe amiciția României, nu se gândește, decât cum să-și câștige mai bine simpatiile Bulgarilor și a Sârbilor, ajutându-le să dobândească diferite avantagii. Dar Românii? Cu ei până acuma încă nici tratat comercial nu a încheiat, măcar ca cu Sârbii, și se vorbește că delegații României vor da de mari piedeci la negociările, ce se vor începe abia pe la finele lunei acesteia.

Dăm loc mai jos unei declarațiuni a actualului ministru-președinte român în care se zice, că, dacă situația din Orient va lua alte proporții, România va lua și ea la rândul ei măsurile, ce i-le vor indica interesele și împrejurările, cu hotărâre și cu demnitate. In cazul acesta de sigur guvernul român contează la sprijinul monarchiei noastre.

La încheiere bar. Aehrenthal a mai declarat, că nu știe despre nici un pas activ, ce s'ar fi făcut pentru conchemarea unei conferențe internaționale și că, dacă s'ar ivi astfel de propunere, Austro-Ungaria ar face dependent consimțământul ei dela programul conferenței, cerând ca acesta să fie conform cu intențiunile ei.

O notă austro-ungară cu privire la evenimentele din Sârbia. Din Paris se anunță, că Austro-Ungaria a încunoștiințat Sâmbătă puterile, că prin reprezentantul său din Sârbia a cerut guvernului sârbesc lămuriri cu privire la chemarea sub arme a rezervelor. Totodată nota încunoștiințează puterile, *că s'au luat pentru toate eventualitățile măsurile necesare la granițele monarchiei pentru apărarea teritoriilor sale anexate.*

Turneul lui Andrassy. O știre din Budapesta anunță, că ministrul Andrassy va întreprinde, după presentarea proiectului reformei electorale dietei, un turneu prin orașele mai mari ale țării, ca să-și apere fătul său.

Deputațiunea bosniacă la ministrul Aehrenthal. Bar. Aehrenthal a primit deputațiunea bosniacă și pe primarul din Serajevo, Mandic, care a mulțumit ministrului că a desființat mari dificultăți internaționale cu prilejul anexărei Bosniei rugând pe cancelar să exprime sentimentele de recunoștință a populațiunei bosniace pentru împărat. Bar. Aehrenthal a răspuns, că suveranul s'a hotărât la această faptă în convingerea că poporul bosniac, în urma culturei austriace, devenise matur și capabil să ia parte la administrarea țării. Cancelarul își exprimă speranța că poporul bosniac și mai cu seamă croații vor fi recunoscători împăratului și vor întra cu calm și moderațiune în sfera popoarelor împărăției.

Din delegațiuni.

Desbaterea asupra anexiunei.

Vineri s'a început în *delegațiunea austriacă* desbaterea asupra expozeului ministrului de externe. Delegatul *Axmann* declară, că creștinii-sociali salută cu bucurie fapta anexiunei Bosniei și Herțegovinei. Mulțumind împăratului pentru această faptă, zice, că ea »va forma baza politicei viitoare austriace în Balcani“.

Delegatul *Dr. Baernreither* schițează partea cestiunii ce se referă la dreptul ginților. Actul anexiunei, zice, n'a fost decis de pretinse drepturi istorice, cărora trebue să ne opunem. Poziția de drept public a Bosniei față cu ambele state ale monarchiei rămâne de-ocamdată cum este (considerându-se adecă și mai departe ca teritoriu comun al monarchiei), dar nu putem declara în destul că o schimbare în această privință nu se poate face fără consimțământul Austriei.

Delegatul Dr. *Redlich* în numele partidului progresist german se declară pentru anexiune.

Vorbește apoi reprezentantul Slovenilor și Croaților din Austria *Dr. Sustersiç* zicând că anexiunea Bosniei și Herțegovinei poate fi judecată temeinic numai în legătură cu cestiunea *Slavilor de sud*. Este în interesul monarchiei de a deveni un bulevard sudslavic. In numele delegaților sloveni-croați aproabă anexiunea săvârșită, căci printr'ânsa s'a mai adaus la cele 5 milioane de Slavi de sud din monarchie încă 1,800,000 de conaționali. Dorește să se dea țărilor anexate o constituție democratică și-și exprimă convingerea că Sârbii din Bosnia și Herțegovina ca și cei din Serbia, cari sunt azi așa de amărâți, vor părăsi cu timpul visul lor de o mare Sârbie; Sârbii din provinciile ocupate vor fi recompensați dându-li-se libertate constituțională și speră că și la Belgrad va învinge rațiunea și bunul simț asupra paroxismului patimilor naționale. In interesul tuturor Slavilor de sud Sârbii trebue să se împace

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Zidul.

De Marie Anne-Lalauze.

Pacea unei seri de toamnă cădea peste câmpii. Incinse cu garduri, ogoarele își arătau ici și colo pământul roșu al începutului de arat. Vântul purta mirosul gliei proaspete, iar pasările verei stăruiau spre miazăzi. In pădurile posomorite frunzele îngălbinite se desprindeau de pe ramuri.

O casă boierească stăruia în marginea drumului, înconjurată de câmpul verde. Alăturea un cătun își risipea bordeiele cu învelișuri de paie. Turnurile, în amurg se ridicară drepte, negre. In pragul ușilor câteva neveste înfricate priveau. Nu vedeai pas de om, până chiar și copii păreau speriați, căci în acest sfârșit al lui 1794 răsboiul civil umplea împrejurimile de groază.

La castel bivoacau husari republicani; ei aprinseseră focuri pe pajiște, în dosul ulucilor din față. Caii lor slobozi, galopau în jurul parcului, iar în salonul casei deșerte ofițerii țineau conziliu de războiu.

Ei judecau pe stăpânul castelului însuși, contele de R..., prins cu arma în fruntea Șuanilor. Oamenii săi, împrăștiați, rătăciau pe câmpie, unde se ascundeau în colibele lor. El, după un scurt interogator, fu închis într'o odaie vecină, așteptându-și judecata.

Uniformele deliberau.

Erau opt inși frecându-și tăsacurile și mantalele groase de mătasea mobilelor. Oboseala și asprimea campaniei din urmă apăreau pe fețele lor, în stângăcia gesturilor și în vorba lor rotunzită. Inimele li-se împietriseră în fața pericolului și a cruzimilor văzute.

Nici unul nu șovăi: o lege strașnică și fanatică le dicta sentința Porunciră să întro prisonierul.

El era în mare desordine. Rezistența pe care o făcuse înainte de a se preda îi umpluseră de noroi și de praf hainele neglijate ca acelea ale unui proscris. Cu toate acestea ținuta, fineța capului tinăr arătau deosebirea de rasă între omul acesta și acei ce-l judecau.

El își ascultă osânda cu o răceală mândră. I-se făcu cunoscut, că are să fie împușcat a doua zi, în zori.

*

Dimineața umedă se scutura abia în cercul limpede. Ciocârliile, cântând, se ridicau de pe brazdă spre lumină. Peste toate umezeala lucia în picături strânse ca o pulbere de argint.

Se alesese pentru execuție un zid al parcului, un vechiu zid foarte înalt și acoperit cu totul de viță verde. Era în față un loc liber, pătrat, în mijlocul căruia se înălța, pe o coloană, un Amor, strunindu-și arcul. Niște plopi mari de Italia se ridicau de jur împrejur, șoptitori și plini de freamăt. Și totul era calm, adormit, făcut pentru lungile și dulcile visări.

Plecându-și capul său de marmură, micul zeu părea că privește la ființele, pe cari nu le mai văzuse, la armele lor strălucitoare, la căștile lor conice, la părul de fiară care le blănia șubele.

Doi husari aduseră pe condamnat. El ceruse voie să-și facă toaleta, voind să fie cuviincios și gata pentru moarte. Mergea cu pas sigur, purtând în el tradițiile curagiului întregei sale rase. Dar când îl opriră, el întrebă brusc:

— Nu-i aici?

Oficerul pe care-l întreba răspunse:

— Ba da, aicea-i.

El se întoarse, și cu nemărginită părere de rău privi la zid. Toamna făcea pietrelor o manta regală, în care se destrămau mii de nuanțe, dela purpuriul închis până la trandafirul șters și aurul palid. Frunzele leneșe cădeau din timp în timp ca petalele unei flori care se veștejește. Dealungul zidului o bancă se ascundea sub recăderea vrăjilor mlădioși. Și văzându-o boerul își aducea aminte.

Odinioară el venea aici cu aceea, pe care o iubia, cu soția lui, acum refugiată în Anglia. Ei se așezau pe banca aceasta și-și spuneau vorbe de dragoste. Aceasta era tot în toamnă, în cele dintâi zile ale lor. Frunzele, își aduce aminte de ele, cădeau molatec în poalele rochiei ei. Vântul murmura tainic prin ramurile mătăsoase ale plopilor.

Inaintea lor viața se desfăcea lungă, fericită, încărcată cu făgădueli. O liniște misterioasă îi învăluia cu cursul nesimțit al ceasurilor pline de farmec. Mânile lor se atingeau, vorbele li-se stingeau pe buze. In față, micul Eros alb-albuț, le surâdea cu ochii lui fără privire.

El trebuia să moară în locul acesta încă parfumat de iubire!

Un sbor de corbi trecu pe sub cerul alb. Apoi se auziră cocoșii, cari salutau zorii zilei. Ziua urca în frăgezimea aerului. Oamenii plutonului se scuturau, frecându-și degetele înghiețate pe oțelul puștilor.

cu fapta împlinită. Incheie prin a exprima speranța că Bosnia și Herțegovina vor fi mai târziu alăturate la țările coroanei croate. *Nici într'un caz însă nu voim ca aceste țări să ajungă sub supremația maghiară.*

Deputatul conte *de Latour* în numele dreptei camerei seniorilor mulțămește împăratului pentru anexarea făcută, »prin care situațiunea a devenit mai clară«.

Conducătorul Cehilor tineri *Dr. Kramarz* zice, că nu e de lipsă de a se accentua prea tare bucuria, căci nu se poate nega, că prin anexiune situația politică a devenit serioasă și că de fapt tractate au fost violate prin ea. Dar anexiunea a fost necesară după introducerea constituției în Turcia. Și Bulgaria, care conduce administrația în Rumelia orientală *numai în numele Sultanului* s'a grăbit a preveni unei eventuale mișcări șoviniste în Turcia prin crearea faptului împlinit al proclamării independenții sale.

Delegatul *Wolf* (pangerman) zice, că nu poate să consimtă cu panegiricul, ce l'a desfășurat Dr. Redlich în numele Germanilor progresiști. Germanii naționali sunt îngrijați de încurcăturile, ce le poate aduce cu sine anexiunea. Lăudăroșia, că și *puterea* este o justificare, se potrivește numai pentru state cu organisme sănătoase, dar nu pentru state, a căror organism e necurmat scuturat de friguri. Situația neclarificată de drept public a țărilor anexate va provoca conflicte cu Ungaria, care, pretinde, că aceste țări aparțin coroanii s-lui Ștefan. Prin aceea, că Germania închide ochii față cu anexiunea își va pierde toate simpatiile, ce le-a avut până acum la Bosfor în avantagiul comerciului german. Se teme să nu o pățească monarchia noastră și cu soluțiunea cestiunii sudslavice, cum a pățit'o în Italia, unde s'a rezolvat cestiunea națională a Italienilor, dar în favorul acestora, nu în acela al Austriei.

Delegatul polon *Dr. Glombinsky* se pronunță în numele Polonilor pentru clarificarea pozițiunei Bosniei și a Herțegovinei prin anexiune, deși în principiu sunt pentru respectarea tractatelor internaționale.

Delegatul *Dr. bar. de Morsey* zice, că e foarte penibil a vedea, că dupăce regele Angliei a petrecut mai multe săptămâni în Austria și dupăce ministrul de externe rusesc a fost în Austria, pressa engleză și rusească duc un astfel de limbagiu de tot aspru contra noastră și că chiar bărbați de stat englezi vorbesc de violarea brutală a tractatului dela Berlin. Limbagiul iritat al pressei europene e nutrit cu deosebire de Anglia și de aceea e așa de aspru fiindcă indirect vrea să lovească în Germania.

Ministrul de răsboiu, br. de *Schönaich*, declară, că pregătiri militare, ce se fac în toți anii pentru orice eventualitate, dar ca măsurile luate nu s'au esecutat până acuma. Ministeriul de răsboiu nu va turbura de sigur nizuințele ministrului de externe de a rezolva afacerea pe cale pacinică.

*

In ședința de Sâmbătă a comisiunii pentru esterne a delegațiunei a vorbit mai întâi ministrul de esterne br. *Aehrenthal*, cu a cărui discurs ne ocupăm în fruntea foii. După el au mai vorbit:

Delegatul Dr. *Koroșek* care zise: Ungaria n'are drept istoric asupra Bosniei; însăși procederea ei față cu popoarele nemaghiare din Ungaria dovedește clar, că Maghiarii n'au nici calificarea etică de a educa popoarele anectate în privința culturală și economică. După ce mai vorbesc delegații cav. de *Wassilko* (rutean din Bucovina) și *Stökler* pentru anexiune, socialdemocratul *Pittoni*, zise că trebuia să se dea Bosniei constituția de bună voie, nu silit. *Ministrul de esterne are cel mai mare interes, ca desvoltarea interioară politică în Austria și Ungaria să ia o direcție sănătoasă și deci e chemat a sfătui acum coroana, ca să nu lase, ca în Ungaria să întârzie introducerea votului universal, egal și secret.* Mai atinge atențiunea ministrului de esterne, că politica sa esterioară, stă în cea mai mare *contrazicere cu tendința agrarienilor, cari vreau să închidă granițele pentru importul din Balcani.*

Viena, 10 Octomvrie.

— Coresp. part. a „Gaz. Trans." —

Demonstrațiunile răsboinice ale Sârbilor, în urma declarării anexării Bosniei și Herțegovinei au produs neliniște în cercurile de aici, mai ales între comercianți. »Chemarea sub steag a două clase de rezerviști — zice contele *Khevenhüller*, interviewat de un ziarist dela »Temps« — este o măsură neîndreptățită, căci nimeni nu amenință Sârbia. *Austro-Ungaria va vedea în aceasta o provocare.* Ea va aștepta o lămurire din partea guvernului Sârbiei și va ști să fie cu răbdare până la finea tragicomediei patriotice sârbești. Numai agitațiunile sârbești poartă vina, că regularea situației Bosniei și Herțegovinei a întrat în vigoare. E timpul ca ele să înceteze«.

Manifestările din Belgrad de altfel nu sunt privite de puterile străine, de pregătiri serioase de răsboiu, mai cu samă, că în ultimul moment însăși guvernul sârbesc înclină spre pace protestând contra anexării ca și Turcia și pretinzând o despăgubire, pe când Turcia cere să se concheme un congres sau conferență a puterilor, lucru ce de altfel a fost inițiat de Rusia.

Foile vieneze discută mult cestiunea întrunirei congresului pentru revizuirea tratatului dela Berlin și pretind, că întâiu de toate să se discute pe cale diplomatică până în cele mai mici amănunte programul congresului și Austria numai astfel, dacă va vedea că nu prejudecă pasului ei, va lua parte. De altfel ministrul de externe al Rusiei a predat deja nota privitoare la conchemarea conferenței guvernului englez, care se pare, — ar fi înclinat a consimți. Aprobă conchiemarea în principiu și Italia, asemenea Francia — care sprijinește mult tendințele democratice naționale din Sârbia »în interesul păcii în Orient« — și nu pare a face opoziție nici Germania. Aceasta din urmă de altfel e pe partea Austro-Ungariei, în ce privește politica orientală. Szögyeny Marich ambasadorul austro-ungar la Berlin a avut o convorbire cu secretarul de stat german de la externe, Schoen, care l'a asigurat, că în chestiunea anexării, Austro-Ungaria poate conta cu siguritate la sprijinul Germaniei.

Ministerul Serbiei la Viena a primit ordinul din partea guvernului său să remită ministrului de externe al Austro-Ungariei o *protestare în contra anexărei Bosniei și Herțegovinei.* Această protestare n'a fost primită din cauza că cabinetul dela Viena nu recunoaște guvernului sârb dreptul de a preciza punctul său de vedere în această chestie pe cale diplomatică.

— Anexiunea a produs mare satisfacție în cercurile oficioase vieneze. In ședința comunală de eri, primarul *Dr. Lueger*, a preamărit cu frumoase cuvinte decisiunea împăratului, căruia i s'a trimis și o telegramă de felicitare și de omagiu la Budapesta. Asemenea camera de comerciu și industrie se bucură de anexiune, așteptând dela regularea definitivă a stării celor două provincii anexate, o îmbunătățire economică, o înflorire a industriei și comerciului austriac. O mare firmă comercială primește o telegramă de la un trimis al său în Belgrad: Situația nu e de loc primejdioasă. Manifestările trecute în scenă nu sunt luate în serios. Ingrijiri serioase nu au loc. Putem spera la sigur, că va succede elementelor serioase de a restabili liniștea«.

— Cu toate notele diplomatice viața practică economică prezintă mare neîncredere în desvoltarea evenimentelor politice. In deosebi la bursele din Paris, Londra și Berlin au scăzut mult cursurile. Comercianții francezi, angajați cu mari capitale în Turcia, pretind în deosebi asigurare și au făcut pașii necesari la guvernul francez, ca să intervină pentru o compenzațiune suficientă în favorul Turciei, ca astfel să se poată asigura capitalele franceze plasate în imperiul otoman. — *Coresp.*

Crisa în Orient și atitudinea României.

Unele ziare române de dincolo au lansat întrebarea, care va fi politica României în fața celor ce se petrec azi în peninzula balcanică?

„*L'Independance Roumaine*", care susține strânse legături cu cercurile guvernului, scrie cu privire la aceasta importantă cestiune sub titlul: „Atitudinea României":

»....Care să fie linia de conduită internațională a României? Ea e trasă cu caractere neșterse în istoria acestor 50 de ani din urmă în constituția chiar a acestui stat dela gurile Dunării, care a devenit prin munca poporului român și prin prudența diriguitorilor săi un membru respectat al familiei europene.

Politica română n'a deviat; ea a fost constant pacinică, consacrată desvoltării tuturor forțelor națiunei, progresului sub toate formele; dar înainte de toate a fost necurmat preocupată de aceea, că acest progres... n'are a se realisa nici prin desprețuirea tractatelor internaționale, nici în detrimentul vecinilor săi.

Aceasta atitudine leală și prudentă a făcut că România e privită azi de Europa drept un factor de civilizațiune.

»L'Ind. Roum.« întreabă apoi: care a fost și care trebue să fie rolul nostru în Macedonia? El se reduce, zice, la datoria pentru guvern, de a convinge Europa că în afară de Sârbi, Bulgari, Greci și Albanezi, mai există în Turcia și Români, cari au fost totdeauna buni și leali supuși ai M. Sale Sultanului, pe lângă că au constituit un element muncitor, pacific și de ordine în Orient.

Interesele noastre în Balcani sunt astfel numai de ordine morală și culturală, »revendicările chimerice și aspirațiunile absurde negăsindu-și loc«, în atitudinea ce ne-am impus.

»Nu facem o politică de aventurieri, adauge »Independența«, nici nu ne vom lăsa să fim târâți pe povârnișul intreprinderilor nebunești«.

»Cumințenie și prevedere« iată deviza politicei internaționale a României, ceeace nu înseamnă, că țara noastră se va desinteresa de evenimentele cari se pot desfășura la frontiera noastră dinspre sud. Dimpotrivă, ea le va urmări cu atențiune și în cazul când tratatul de Berlin va fi revizuit, »Independența« nu se îndoește că puterile, în cazul unei revizuiri a tratatului de Berlin *vor ținea seamă de cuvântul României*, atât pentru sacrificiile ce și-a impus, cât și pentru politica ei de sinceră alipire la interesele pacifice ale Europei.

O importantă declarație încheie expunerile »Independenței«: »România are, zice ziarul francez — *o perfectă libertate de acțiune, e pregătită pentru orice eventualitate și poate să aștepte evenimentele.... dacă se vor produce*, ceeace — din parte-ne — nu credem«.

Sub titlul: »Ingrijorarea României" ziarul „*Conservatorul*" scrie:

Insemnatele evenimente ce s'au desfășurat în Peninsula Balcanică, în cele din urmă zile au provocat la noi în țară o mișcare a opiniunei publice. Această mișcare se poate rezuma în îngrijirea generală și nedumerirea asupra câștigurilor pe care le-ar avea România în urma unei frământări din care mai toți vecinii noștri se vor alege cu câștiguri.

Apoi mai este o altă cestiune. Negreșit înălțarea Bulgariei la rangul de regat și proclamarea independenței Bulgariei, departe de a ne supăra trebue să ne bucure.

Și Bulgarii sunt un popor mic, și Bulgarii au trecut, ca și noi, prin veacuri de restriște și au îndurat jugul străinului, prin urmare independența statului bulgar nu poate mâhni pe un neam cu instituții și cu idei liberale precum e neamul nostru. Decât o îngrijorare legitimă cuprinde opinia publică din România. Iat'o.

Pe când noi nu avem nici o revendicare de făcut în Bulgaria, pe când Bulgarii nu sunt amenințați în nici un fel din partea României, dânșii au pretențiuni asupra Dobrogei Cu toate că Dobrogea ne-a fost adjudecată de către congresul dela Berlin, în schimbul celor trei județe din Basarabia, totuși Bulgarii o revendică ca fiind o provincie locuită în majoritate de conaționali de-ai lor. Agitațiunile bulgărești în Dobrogea nu mai încetează, în cărțile de geografie, care circulă în școalele oficiale din Bulgaria, provincia noastră din dreapta Dunării este înscrisă printre țările bulgare: ei bine, aceste amănunte întrețin temerea în noi cum că poate, va veni ziua, în care Bulgarii vor trece dela vorbe amenințătoare la fapte.

Cum că această temere nu e chimerică ne-o dovedește trecutul foarte apropiat: în timpul conflictului Mihăileanu am fost la două degete de un războiu cu Bulgaria, și toți ne aducem aminte de vrășmășia pe care ne-au arătat'o atunci vecinii noștri.

Opiniunea publică din România are dreptul deci, să fie îngrijată și să întrebe: dacă micul principat bulgar tributar având Rumelia numai în administrație, era atât de dârz, ce va fi mai târziu când regatul bulgar independent, mărit cu Rumelia, se va întări și ca putere materială și ca prestigiu?

Nu susținem că Bulgarii ne vor ataca negreșit, însă cea mai bună politică pentru un stat este ca să se apere și să fie în măsură de a se apăra. Dar situația noastră față de Bulgaria este dintre cele mai precare.

Deși noi nu avem nici o veleitate de cucerire în Bulgaria, și cu toate că Bulgarii întrețin agitațiunea în Dobrogea, totuși noi suntem pretutindeni sub tunul bulgăresc. Pretutindeni dealungul Dunării precum și în Dobrogea, mai ales, Bulgarii au superioritatea asupra noastră; malul drept al Dunării domină în toată lungimea malul stâng, Bulgaria posedă un mare număr de cetăți foarte puternice, iar în Dobrogea suntem la discreția vecinilor noștri cari, ori când pot năvăli și merge asupra Constanței. Această inferioritate este dintre cele mai nefirești.

Firesc ar fi ca țara, care nu inspiră nici o temere să aibă granița militară cea mai tare după cum este firesc ca, cel agresiv să fie pus în neputință de a ataca.

Așa judecând cestiunea trebue să ne mirăm cum guvernanții dela 1878 au fost atât de puțin prevăzători încât, după ce n'au putut apăra Basarabia, n'au avut nici măcar cumințenia de a studia harta Dobrogei și de a cere, măcar, o altă graniță, care să ne garanteze, fără prea mari jertfe militare, stăpânirea nouei provincii.

Dacă evenimentele petrecute în Bulgaria au provocat și oare-care neplăcere la noi, trebue să se știe, că nu înălțarea Bulgariei supără pe vre-un Român, căci noi nu avem nici antipatie nici invidie împotriva Bulgarilor, dar atitudinea lor de până mai anii trecuți precum și ațâțările unora dintre Bulgarii din Dobrogea înnourează orizontul.

Datoria guvernanților noștri este ca să așeze prietenia româno-bulgară pe temelia cea sănătoasă, care este: garantarea teritoriului regatului român de ori-ce agresiune în viitor.

*

O declarație a d-lui Sturdza asupra atitudinei României. Cu ocaziunea unei întruniri la clubul liberal, ce avu loc Vineri seara, ministru-președinte d. Dim *Sturdza* a făcut o importantă declarațiune pentru a expune atitudinea ce-o va avea regatul român față de gravele evenimente din Orient.

D. Sturdza a arătat că România va urmări politica ei tradițională, care e o politică de cunoștință reală a situațiunilor și de urmărire a intereselor românești, fără creațiune de conflicte internaționale inutile, D-l Sturdza a arătat de asemenea că dacă situația din Orient va lua alte proporții decât acelea de transformare a unor stări de fapt în stări de drept, România va lua măsurile ce i-le vor indica interesele și împrejurările cu hotărârea și cu demnitatea cerută. D. Sturdza a indicat, că România nu va face nici-odată o politică de aventuri, care ar expune-o la cele mai grave pericole și că nu se poate nici acoperi cu ridicol prin revendicări teritoriale fantasiste în peninsula balcanică. In fine d l Sturdza a arătat că față de situația din Balcani. România are mai mult decât ori când datoria să lupte cu o nешovăitoare energie ca să întărească situația ei internă și să dea problemei agrare o deslegare largă și democrată.

Evenimentele din Balcani.

Agitația în Sârbia.

Sâmbătă s'a întrunit Scupștina sârbească în sesiune extraordinară. Ședința a decurs peste toate așteptările în liniște, constituindu-se biroul. De relevat este discursul președintelui *Iovanovici* Lyuba, ales aproape cu unanimitate, care a accentuat *situația gravă*, în care s'a întrunit actuala sesiune și a exprimat speranța, că Scupștina va sprijini guvernul în lucrarea sa pentru apărarea *intereselor periclitate* ale patriei.

Cum vor sfârtifica numai decât gloanțele via, cum vor face să sboare, ca niște pasări rănite, frumoasele frunze purpurii!

— Iești gata cetățene? — zise oficerul grabnic să sfârșească odată.

El ceru o clipă de reculegere.

Se gândea la copila sa, la soția sa. De peste zid îi veneau glasuri mărunte de pui de potârniche și cântecul limpede al ciocârliei redeșteptate. Viața multiplă, eternă, se înfiripa din nou în lumina răspândită. Și cum era filosof, se gândea că ea nu se va sfârși; că el trecut odată, alții vor veni și vor iubi; că în același loc poate alții din neamul lui vor visa, mână în mână, uitând de sângele vărsat aici și de gaura sinistră a zidului. Și se ruga ca rasa lui păstrată și împrumutată vinelor copilului său să vadă ere noui și multă vreme lumina caldă a soarelui.

El se îndrepta repede și surâse către puștile cari se întindeau. Pe la spate, pe mânile sale legate, el simțea ca o atingere prietinească fâșiitul ușor al foilor.

...Descărcarea făcu să sboare din zid un lăstune, care își avea cuibul acolo. Trupul fu luat. Husarii plecară. Nu mai rămase decât o pată roșie, pe care o înghiția pământul.

Trad. de *M.*

A doua şedinţă a fost convocată pe eri Dumineca. Dela această şedinţă, despre a cărei decurs încă n'avem ştire, se aşteaptă lucruri mari. Se spune adecă, că radicalii bătrâni vor cere o şedinţă secretă, în care vor învita pe ministrul de externe, să facă declaratiuni privitoare la evenimentele dela ordinea zilei şi la intenţiunile guvernului.

Situaţia în Sârbia a fost în ajunul şedinţei de eri, încă foarte nelămurită. Unii deputaţi, între cari şeful partidului progresist Novakovici, au declarat, că majoritatea Scupştinei se va pronunţa *pe lângă războiu*. Dealtăparte ambasadorul Sârbiei la Viena *Simici* a declarat, *că guvernului Sârbiei nici prin gând nu-i trece să provoace războiu.*

Ziarele fac multă sfară în jurul unei alocuţiuni a principelui moştenitor al Sârbiei, adresată alaltăeri din fereastra palatului său tinerimei universitare, care demonstra pe străzile oraşului pentru declararea războiului. Principele George să fi zis: »Fraţilor, vă mulţumesc pentru sentimentele voastre patriotice, pe cari le împărtăşesc şi eu. *Sper, că peste câteva zile ne vom lupta pentru rege şi patrie*«. Cuvintele acestea au electrizat întratâta mulţimea, încât între strigăte de »*Piară Austria*« şi „*Haideţi la războiu*« a ars în faţa palatului câte un steag austriac şi ungar.

*

Din Petersburg se anunţă, că principele Alexandru Karagyorgyevics, care serveşte în armata rusească, a plecat în apele finlandeze, pentru a preda ţarului o scrisoare a regelui Petru, în care acesta cere ajutor în contra Austro-Ungariei.

Situaţia în Turcia.

In circulara de protestare adresată de către Poartă la toate ambasadele otomane în străinătate, Poarta declară că după ce a studiat bine consideraţiunile desvoltate în nota austriacă, Poarta nu se poate asocia în nici un chip în modul de a vedea al guvernului austriac. Regimul în vigoare până acum în Bosnia era bazat pe tratatele dela 1879, cari au stabilit în mod clar modul de ocupaţiune şi de administraţiune din partea Austriei, rezervând suveranitatea Turciei. Poarta crede că este imposibil să se violeze o dispoziţie oarecare din aceste tratate fără prealabilul consimţământ al Turciei, şi fără învoiala puterilor semnatare. In consecinţă, imperiul otoman îşi menţine toate drepturile sale garantate prin tratate şi *protestează în contra procederei Austro-Ungariei*, care vrea să violeze după plac aceste tratate.

Din Constantinopol se anunţă că mişcarea populară spre boicotarea mărfurilor austriace a luat un caracter serios; grupuri de persoane stau în apropierea prăvăliilor austriace spre a opri intrarea clientului. Negustorii austriaci au cerut ajutorul consulatului. Poliţia procedează în mod sever în contra manifestaţiunilor reacţionare; serviciul de patrule a fost întărit în mai multe mahalale cu forţe militare.

*

Anexarea Cretei la Grecia a produs în cercurile politice din Constantinopol mare surprindere. Guvernul Turciei a învitat îndată Guvernul Greciei să desavueze anexarea. Guvernul grecesc n'a răspuns până acuma.

Din Atena se anunţă, că toate autorităţile din Canea resolvă agendele lor în numele »regelui«. Pe toate oficiile este afişată înscripţia »Regatul Greciei«.

Montenegro-regat. Din Cetinje se anunţă, că principele Nichita va proclama în curând principatul său de *regat*...

STIRILE ZILEI.

— 28 Septemvrie v.

Adunarea generală ordinară de toamnă a comitatului Braşov este convocată pe ziua de 29 l. c. n. In preziua adunării se va întruni comisiunea permanentă comitatensă.

Starea sănătăţii Regelui Carol. Comunicările oficiale spun, că starea sănătăţii Regelui Carol merge din zi în zi tot mai bine. M. Sa a făcut Vineri şi Sâmbătă, însoţit de d. prof. Noorden, preumblări în pădure. Se desmint deasemenea zvonurile puse în circulaţie, cum că d. prof. dr. Noorden a fost chemat din cauza agravărei boalei Suveranului. Dr. Noorden a venit numai pentru a constata rezultatele fericite ale noului tratament, pe care îl prescrisese Regelui.

Adunarea de toamnă a comitatului Făgăraş este convocată pe ziua de 15 Oct. la oarele 9 a. m.

Magistratul oraşului ne trimite spre publicare următoarele: Se aduce la cunoştinţa publicului, că în puterea unei înţelegeri dintre ministeriul comun imp. şi reg. şi dintre ministeriul de honvezi reg. ung. — *în anul 1908 nu se vor ţinea întrunirile de controlă* pentru feciorii armatei comune imp. şi reg., cari nu-s activi, — asemenea pe baza ordinului ministrului de honvezi reg. ung. din 2 Septemvrie 1908 Nr. 8419 pres. — nici pentru feciorii dela honvezimea reg. ung., cari nu sunt activi. Reservele însă, (rezervele intregitoare) cadeţii şi cei cari se află în asemenea poziţii, precum şi aspiranţii din rezervă, atât cei dela armata comună imp. şi reg. cât şi cei dela honvezimea reg. ung. — sunt obligaţi a se prezenta şi în anul acesta şi în viitor la raportul principal şi eventual la raportul ulterior. La aceste rapoarte vor fi chemaţi şi de comandele lor superioare. Rapoartele cu ofiţerii se vor ţinea şi în acest an după usul de până acuma.

Regina-mamă a regelui Spaniei soseşte mâne în Budapesta pentru a vizita pe Maj. Sa Monarchul.

Secretarul ministrului de comerciu, Szterenyi, va sosi în 31 l. c. n. la Făgăraş pentru a lua parte la deschiderea liniei ferate Făgăraş—Braşov. După festivităţile deschiderii va veni la Braşov pentru a-şi ţinea darea de samă în faţa alegătorilor săi.

Aviz. Prin aceasta se avizează învăţătorii de pe teritoriul Reuniunei învăţătoreşti din jurul Gherlei, că adunarea generală a acesteia se va ţinea în 1 şi 2 Noemvrie st. n. a. c. în parochia *Cheşeiu* (Alsókosály), la care sunt învitaţi atât membrii acestei Reuniuni, cât şi toţi aceia, cari se interesează de cauzele şcolare şi învăţătoreşti. *Gherla*, la 6 Octomvrie 1908 *Ioan Georgiu*, canonic preşedinte, *Alexandru Pop*, înv.-secretar.

Fundaţiunea principelui Schwarzenberg-Grüner. Deoarece în fiecare an se împart cametele de 2' coroane după fundaţiunea principelui Schwazenberg-Grüner între soldaţi, dela sergent-major mai în jos din comunele fostului district al Braşovului, se învită pe această cale toate persoanele militare aparţinătoare oraşului Braşov, cari doresc să reflecteze la amintitul beneficiu, să-şi prezente petiţiunile cu documentele necesare până în 1 Decemvriei a. c. magistratului orăşenesc

Direcţiunea cassieriei cercuale din Braşov pentru asigurarea muncitorilor ne anunţă că continuarea adunărei generale de eri va avea loc mâne, Marţi, la oarele 8 seara în sala din parterre a reuniunei industriale.

Marea menagerie Koczka şi-a inceput în Braşov reprezentaţiunile interesante, care merită se fie văzute de întreg publicul Braşovean. Zilnic se dau câte două reprezentaţiuni (la oarele $4^1/_2$ şi $7^1/_2$ p. m.) cu un program foarte bogat. Foarte interesante sunt punctele programului, în care se prezintă îmblânzitorii de lei. O atracţie deosebită oferă doi lei mititei de câte o lună şi trei căişori.

Concert. Cântăreaţa de concerte d-şoara Margit *Kedves* va da Mercuri seara în sala dela »Gewerbeverein« un concert. Acompaniamentul e susţinut de d-l prof. E. Lassel. Inceputul la 8 seara. Preţul locurilor. Locul I. cor. 2.40, locul II cor. 1.80, locul III cor. 1.20. Loc de stat 1 cor. Studenţi 60 b. Bilete se află în librăria Hiemesch.

Aviz. Mâne la oarele 10 a. m. se va pune în vânzare prin licitaţiune în localul poliţiei o căprioară confiscată, în favorul cassei săracilor.

Dela societatea »Clubul Român« din Viena primim următoarele comunicate:

Mult onorată Redacţiune! Vă rugăm ca 'n preţuitul d-voastră ziar să daţi loc acestui articol de interes public:

Pentru-că foarte mulţi sunt cari »*Societatea bisericească gr. or. română*« şi societatea »*Clubul român*«*) le ţin de una şi aceeaşi, noi »Clubul român« ne simţim nevoiţi, ca pe calea publicităţii să lămurim situaţia şi să aducem la cunoştinţa tuturor Românilor ce interes poartă de soartea noastră a coloniştilor vienezi, că aci în Viena sunt două societăţi române.

*) Presidiul societăţii: Viena III, Esslarngasse 4.

Noi amândouă societăţile mână în mână păşim înainte în a ne ridica prin crearea de instituţiuni la un nivel cu celelalte popoare culte ce ne încunjoară. *Cei dela biserică* vreau înainte de toate biserică şi casă parochială şi apoi şi casă naţională ca asil pentru toţi Românii setoşi de cultură. *Noi Clubul român*, care facem parte şi din Societatea bisericească, suntem conform statutelor noastre esclusiv numai pentru ridicarea clasei noastre de mijloc, adecă a comercianţilor şi meseriaşilor români de pretutindenea. Că ridicarea acestei clase bogăţie naţională însemnează, credem că nici un Român n'o poate trage la îndoială. Apelurile ce Societatea bisericească le-a esmis sunt *pentru biserică*, ear apelurile ce noi Clubul român le-am esmis sunt *pentru Casa Naţională* a clubului român, unde dee Dumnezeu ca conform dorinţei şi entusiasmului ce pe noi anteluptătorii ne înflăcărează, cât mai curând sute şi sute de Români meseriaşi şi negustori să-şi afle adăpost şi sprijin şi ambiţia lor de a se perfecţiona şi de a se face ca toţi atâţi apostoli ai comerciului şi industriei naţionale, să-şi găsească în noi mediul potrivit

Cu cât mai multe instituţiuni culturale are un neam cu atât mai cult e şi cu cât mai multe instituţiuni culturale vom avea noi Românii dela Viena, cu atât mai mult vom trage la cumpăna aceea, care menită este să ne înşire şi pe noi între cei ce apuseni se numesc. Mare greşesc deci aceia, cari nouă Vienezilor ne iau în nume de rău că cerşim milă naţională sub diferite titluri. Cele câteva coroane ce d-l N. N. pe lista cutare sau cutare a dat pentru persoana d sale e o foarte mică jertfă bănească în proporţie cu entusiasmul său mai bine zis mândria naţională ce pe Domnialui îl va cuprinde, când nu ştiu peste câţi ani aici în Viena 2 sau 3 instituţiuni culturale româneşti vor da de ştire lumei că şi noi Românii suntem un factor cultural.

Că Societatea bisericească şi noi Clubul român mână în mână mergem destulă dovadă că vrednicul preşedinte al Societăţii bisericeşti generalul Alexandru Lupu e totodată şi protectorul »Clubului român«.

Rugăm pe toţi Românii de bine, ca acestea să binevoiască de a le lua la cunoştinţă.

Viena, la 10 Oct. 1908.

George Vitencu, preşedinte. *Alex. Barbu*, secret.

Miltiade Niculescu, cassier.

Aviz către Românii de pretutindenea!

Inboldiţi de dorul de a aduna pe toţi Românii într'un mănunchi şi a-i uni în cuget şi simţiri, noi »Clubul Român« am înfiinţat o masă socială la Restaurantul »Zum Magistrat«, Wien I Lichtenfelsgasse Nr. 3

Această masă socială menită de a fi loc de întrunire pentru colonişti şi pentru Românii de pretutindenea, credem că va promova mult ridicarea socială a naţiei noastre.

Fie-care Român de ori unde ar fi el, fie membru sau nemembru, e binevenit şi cu braţele deschise primit.

Viena, 11 Oct. 1908.

George Vitencu, preş.

Varietăţi.

Un membru al Academiei de medicină din Paris a făcut interesante *comunicări asupra tuberculozei* (ofticei) servindu-se de datele statisticei oficiale din diferite ţări — şi în special din diferite capitale.

Prin aceste date ajunge la concluzia, că mortalitatea din pricina tuberculozei a scăzut în mod destul de mulţumitor în cei 20 de ani din urmă.

Ast-fel în Prusia în anul 1886 mureau din 10.000 locuitori, 31 de oftică, iar peste 10 ani (1896) numărul morţilor la 10.000 a scăzut la 17.

*

Medicul francez, care a făcut comunicarea e de părere că, împotriva credinţei ce s'a răspândit în Germania, nu sanatoriile populare au făcut'o, în primul rând, pe oftica să dea îndărăt, ci că totul s'ar datori igienei generale şi igienei preventive, tot mai mult păstrate de public.

Şi rezultatele păzirei regulelor de igienă se cunosc şi în alte centre mari, unde, până acum, şi chiar azi încă, tuberculoza taie adâncă brazdă.

Ast-fel în Berlin dela 1886 până la 1896 procentul mortalităţii, din pricina tuberculozei, a scăzut cu 29%, iar dela 1896 până la 1906, cu $22^0/_0$, ce e drept mai puţin progres decât în cei dintâi 10 ani. In acelaşi timp în Viena mortalitatea tuberculoşilor a scăzut cu 55% (în 20 de ani) în Londra cu 23%, în New-York cu 41% şi în Paris cu 22%.

Se constată apoi în special descreşterea mortalităţii din pricina tuberculozei la copii, o dovadă că prescriptele relative la igiena laptelui, pricinuitorul de căpetenie al tuberculozei la copii, sunt păzite.

Până în prezent nu se cunoaşte medicamentul, care să mântuie pe cel atins de această boală. Datele de mai sus însă sunt o dovadă că prin păzirea regulelor de igienă ori-cine se poate păzi de ea şi tot prin păzirea acestor reguli cu stricteţă, bolnavul se poate uşura şi vindeca.

M.

ULTIME ŞTIRI.

Belgrad. 11 Oct. In conferenţa de eri după amiazi a partidelor sârbeşti s'a primit o rezoluţiune *contra* răsboiului cu 93 voturi contra 66.

Belgrad. 12 Oct. Ambasadorul rus de aici a declarat, că Sârbia nu poate conpta la sprijinul Rusiei într'o politică agresivă.

Constantinopol. 12 Oct. Se susţine svonul, că Sultanul va abdica.

Bibliografie.

— »*Legenda Funigeilor*«, poem dramatic în trei acte de St. O. *Iosif* şi D. *Anghel*. Preţul 1 Leu.

Dante „Infernul" traducere în versuri de N. Gane. Preţul 3 cor. 50 bani. plus 30 bani porto.

„**Prin Vraja Dragostei**", nuvele de *Vasile Pop* editura Minerva. Preţul C. 1 50 plus 10 fileri porto.

M. Sadoveanu „Vremuri de Bejenie" 2 cor.

Guy de Maupaanssl „Povestiri alese tr duse de M. *Sadoveanu*. 2 cor.

Octavian Goga „Poezii". 1 cor.

Zaharie Bârsan „Poesii" 1 cor. 50.

Sandu (Aldea) "Carticica Plugarului" — 50 bani.

Ioan Adam: „Năzuinţi" povestiri şi „Pe lângă vatră", pilde şi glume ţărăneşti. Ambele à 1.50 cor.

— »**Ciprian Porumbescu**, icoane din frământările unui suflet de artist.« De Dr. Valeriu *Branisce*. Broşură de 120 pagini. Cu portretul lui Ciprian Porumbescu, după ultima fotografie. Preţul unui exemplar 1 cor. 50 bani. Se poate comanda prin librăria »Gazetei«.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Nr. 75/908.
not.

Publicațiune.

Primăria comunei Simon (comit. Făgăraș) aduce la publica cunoștință, că în **14 Noemvrie st. n. a. c.** la 2 oare p. m. se va ținea licitațiune publică verbală și cu oferte în cancelaria comunală, pentru **vinderea a 1100** metri cubici lemn de brad (moliv) din pădurea comunală „Pleașa".

Prețul strigării este **66600 cor.** sub care nu se va vinde quantul de lemne descris. Vadiul este de 6660 cor. Ofertele în scris se primesc în ziua de licitațiune până la 10 oare a. m.

Condițiunile mai de aproape se pot vedea în toate zilele în orele oficioase în cancelaria notariatului cercual din Branul superior.

Șimon, 5 Octomvrie 1908.

Primăria comunală

George Manoiu, primar. 352,1—1. *Axente Moșoiu,* notar.

„VLĂDEASA",
institut de credit și economii, societate pe acții în B. Hunyad.

Concurs.

Pentru **un post de sub contab!** se escrie concurs. Reflectanții cari au satisfăcut obligamântului militar activ și sunt în stare a lucra independent în toate ramurile de operațiune, sunt rugați a'și da concursurile scrise cu mâna proprie și instruate cu testimoniu despre absolvarea vre-unei școli superioare comerciale, atestat despre praxa de până acum, atestat de botez și de moralitate până în 30 Octomvrie 1908 la direcțiune.

Salar anual **1200 cor** bani de quartir 16% a salarului și tantiema statutară.

După serviciu de un an va putea fi denumit definitiv. Postul este a se ocupa imediat după denumire.

B Huedin, 6 Octomvrie 1908.

(348,1—1) Direcțiunea.

Nr. 7415—1908.

PUBLICAȚIUNE.

Din cauza pericolului amenințător al colerei proprietarii, administratorii de case și locuitorii sunt provocați de urgență să țină în cea mai mare curățenie curțile, umblătorile, podurile, pivnițele, grajdurile, șopurile etc. și să golească în fie-care săptămână gropile de gunoiu.

Hotelierii, cârciumarii și proprietarii de cafenele au să desinfecteze pissoirile cu var stâns, să țină în mare curățenie pânzăturile de masă, tacâmurile și albiturile de pat și să spele cel puțin odată la săptămână podelele cu leșie ferbinte.

Organele polițiene vor controla executarea dispozițiunilor de mai sus și vor pedepsi sever pe contravenienți.

Varul stâns se pregătește în modul următor: 1 chilă de var nestins se înmoaie într'un litru de apă și după ce s'a răcit se amestecă cu alte 3 litre de apă. Varul stâns are să fie în totdeauna proaspăt.

Brassó, în 29 Septemvrie 1908.

847,4—4. *Căpitănatul orășenesc.*

Banca Națională a României.
situațiune sumară.

1907 22 Septemvrie	Activ:	1908 13 Septemvrie	1908 20 Septemvrie
134.808,327	95038327 Reser. metal. aur 90929107 39770000 „ Trate aur 3730000	128.230,046	128 229,107
395,9,6	Argint și diverse monede . . .	442 036	418.260
92.033.916	Portofoliu Român și străin.	76.342.752	81.108 795
92.033,188	*Impr. contra efec. publice 12945800	30 5(9,617	30 022.669
37 481,414	„ „ „ in cont-corent 17076869		
11 999,924	Fonduri publice	11.999.924	11.999 924
15 806,084	Efectele fondului de reservă . . .	15 480,553	15 465 553
3 253.121	Efect. fond. de amort. imob și mater.	3 216.621	3 201.621
5.909 800	Imobile	5 955 390	5 955.609
639 116	Mobilier și Mașini de Imprimerie .	700,587	700 684
449.992	Cheltueli de Administrațiune . . .	351,358	436,245
107 084 549	Depozite libere	109.536,239	108.723 939
23.040,824	Conturi curente	20.353,012	22 814 118
29 330 674	Conturi de valori	29 622 244	26.834 610
462.232.429		432.740 379	432.079.129
	Pasiv:		
12 000.000	Capital	12.000.000	12.000 00
23 051 453	Fond de rezervă	24.928,807	24.963 687
3 473 646	Fondul amortis. imob. și material .	3.734,034	3.764,514
313 546 030	Bilete de Bancă în circulațiune . .	279.559,620	279.550 520
2 077,070	Profituri și pierderi	2.190,642	2.190,642
999 701	Dobânzi și beneficii diverse . . .	791 037	875,827
107 084 549	Depozite de retras	109 536.239	108.733 939
462.232 429	Scomptul 5% * Dobânda $5\frac{1}{2}$%	432.740,379	432.079 129